בְּעֶזְרַת ה׳ יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ״ק מו״ר
הָרַהַ״צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיטָ״א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

גִּלָּיוֹן רע״ג | פָּרָשַׁת חַיֵּי־שָׂרָה תשפ״ז

תַּלְמִיד

עֶבֶד שֶׁל הַצַּדִּיק אָנֹכִי!

* * *

מו״ר שְׁלִיטָ״א אָמַר, אֲשֶׁר מִפָּרָשַׁת מְצִיאַת הַזִּוּוּג לְיִצְחָק אָבִינוּ עַל־יְדֵי אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם, לְמֵדִים אָנוּ כַּמָּה ׳הִלְכְתָא גַּבְרָוָתָא׳, וְאֶחָד מֵהֶם הוּא גֹּדֶל הַבִּטּוּל שֶׁהָיָה לֶאֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם כְּלַפֵּי רַבּוֹ.

אֱלִיעֶזֶר הָיָה עֶבֶד נֶאֱמָן וְתַלְמִיד אֱמִתִּי וּמָסוּר לְאַבְרָהָם אָבִינוּ, עַד־כְּדֵי־כָּךְ שֶׁהַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה מְעִידָה עָלָיו שֶׁהוּא (בְּרֵאשִׁית טו, ב) ״דַּמֶּשֶׂק אֱלִיעֶזֶר״ – ׳דּוֹלֶה וּמַשְׁקֶה מִתּוֹרַת רַבּוֹ לָאֲחֵרִים׳ (יוּמָא כח:); הוּא לֹא רַק לָמַד אֶלָּא גַּם הִשְׁפִּיעַ לָאֲחֵרִים וְגִלָּה וּפִרְסֵם אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ, עַד שֶׁזָּכָה לִהְיוֹת **״עַבְדּוֹ זְקַן בֵּיתוֹ הַמֹּשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ״**, וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית־רַבָּה נט, ח): **״זְקַן בֵּיתוֹ״ – ׳שֶׁהָיָה זִיו אִיקוֹנִין שֶׁלּוֹ דּוֹמֶה לְרַבּוֹ׳; אַף שֶׁהָיָה שָׂרוּי מִכְּנַעַן שֶׁהָיוּ מְצָאֲצָאֵי חָם שֶׁהִתְקַלֵּל מִפִּי נֹחַ** (שָׁם ט, כה) ״אָרוּר כְּנַעַן עֶבֶד עֲבָדִים יִהְיֶה לְאֶחָיו״ – זָכָה לַעֲלוֹת כָּל־כָּךְ מִטֻּמְאָה לְטָהֳרָה עַד שֶׁהָיָה **״מֹשֵׁל בְּכָל אֲשֶׁר לוֹ״ – ׳צַדִּיק הַמּוֹשֵׁל בְּיִרְאַת** (שָׁם בְּמִדְרָשׁ).

וְהִנֵּה אִיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, שֶׁהָיְתָה בַּת לֶאֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם, וּבְעֵת הַדִּבּוּרִים עַל הַשִּׁדּוּךְ לְיִצְחָק – רְמַז אֱלִיעֶזֶר לְרַבּוֹ שֶׁאוּלַי יִזְכֶּה לְהַשִּׂיא בִּתּוֹ לְיִצְחָק, כִּלְשׁוֹן רַשִׁ״י עַל הַפָּסוּק (בְּרֵאשִׁית כד, לט): **״אֻלַי לֹא תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרָי״ – ׳אֻלַי כְּתִיב, בַּת הָיְתָה לוֹ לֶאֱלִיעֶזֶר, וְהָיָה מְחַזֵּר לְמִצֹא עִלָּה שֶׁיֹּאמַר לוֹ אַבְרָהָם לִפְנוֹת אֵלָיו לְהַשִּׂיאוֹ בִּתּוֹ׳.**

וּמֶה עָנָה לוֹ אַבְרָהָם אָבִינוּ? מַמְשִׁיךְ רַשִׁ״י: **׳אָמַר לוֹ אַבְרָהָם: בְּנִי בָרוּךְ, וְאַתָּה אָרוּר, וְאֵין אָרוּר מִדַּבֵּק בְּבָרוּךְ׳**; הָבָה וְנִתְבּוֹנֵן: אֵיזֶה בְּזָיוֹן הוּא קִבֵּל מֵאַבְרָהָם אָבִינוּ! בֶּן־אָדָם שֶׁאֵינֶנּוּ זוֹכֶה לִהְיוֹת תַּלְמִיד אֲמִתִּי – הָיָה תּוֹפֵס אֶת הָרְגָלִים וּבוֹרֵחַ... הָיָה חוֹשֵׁב לְעַצְמוֹ: ׳אֲנִי עוֹבֵד כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה שָׁנִים בִּמְסִירוּת נֶפֶשׁ לְגַלּוֹת אֶת הַתּוֹרוֹת שֶׁל הָרַבִּי לְכֻלָּם, וְזֶה מַה שֶּׁהָרַבִּי אוֹמֵר לִי – שֶׁאֲנִי אָרוּר?!׳...

לֹא־כֵן אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם, שֶׁהָיָה תַּלְמִיד־אֲמִתִּי – תַּלְמִיד נֶאֱמָן, וּבִטֵּל אֶת עַצְמוֹ מִכֹּל־וָכֹל לְרַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ, וּכְשֶׁשָּׁמַע אֶת הַבְּזָיוֹן מִפִּי אַבְרָהָם אָבִינוּ – שָׁתַק וְעָמַד בַּנִּסָּיוֹן, וְלֹא רַק שֶׁלֹּא הֵגִיב לְרַבּוֹ וְלֹא בָּרַח מֵרַבּוֹ, אֶלָּא אַף מַחֲשָׁבָה קַלָּה שֶׁל תַּרְעֹמֶת לֹא הָיְתָה בְּלִבּוֹ עַל רַבּוֹ, רַק קִבֵּל אֶת הַדְּבָרִים מִפִּיו, וַיֵּצֵא אֶל הַשְּׁלִיחוּת הַקְּדוֹשָׁה – לִמְצֹא זִוּוּג לְיִצְחָק אָבִינוּ!

וּבְעֵת שֶׁקִּיֵּם שְׁלִיחוּתוֹ נֶאֱמָנָה – רוֹאִים אָנוּ דָּבָר נִפְלָא: אַחַר שֶׁמָּצָא אֶת רִבְקָה וְהִגִּיעַ לְבֵית לָבָן, כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית כד, לא): **״וַיֹּאמֶר בּוֹא בְרוּךְ ה׳ לָמָּה**

תַּעֲמֹד בַּחוּץ״; וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית-רַבָּה ס, ז): **כָּאן יָצָא מִכְּלָל אָרוּר לְכָלָל בָּרוּךְ**; כִּי כְּשֶׁאָדָם מַחֲזִיק מַעֲמָד, וְהוּא מְקַיֵּם 'יִשְׁמָע בְּזִיוֹנוֹ יִדֹּם וְיִשְׁתֹּק', וְאֵין לוֹ שׁוּם שְׁאֵלוֹת וְקֻשְׁיוֹת עַל רַבּוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה זוֹכֶה שֶׁמִּתְקַיִּם בּוֹ "בּוֹא בָרוּךְ ה'", וְיוֹצֵא מִכְּלָל אָרוּר לִכְלָל בָּרוּךְ, וְנַעֲשֶׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה לְגַמְרֵי... וְזֶה נִקְרָא תַּלְמִיד אֱמִתִּי שֶׁל רַבִּי!

וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א, שֶׁגַּם בַּהֶמְשֵׁךְ הַפָּרָשָׁה רוֹאִים אֶת גֹּדֶל הַהַכְנָעָה שֶׁל אֱלִיעֶזֶר עֶבֶד אַבְרָהָם, אַחַר שֶׁנִּכְנַס לְבֵית לָבָן וּבְתוּאֵל, וּמְשִׁימִים לְפָנָיו לֶאֱכֹל - הוּא אוֹמֵר **"לֹא אֹכַל עַד אִם דִּבַּרְתִּי דְּבָרָי"**; וְאַחַר שֶׁנָּתְנוּ לוֹ רְשׁוּת לְדַבֵּר - מַה הֵן הַמִּלִּים הָרִאשׁוֹנוֹת שֶׁהוּא אוֹמֵר? "וַיֹּאמַר **עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי**"! אֱלִיעֶזֶר הַצַּדִּיק - הַתַּלְמִיד הַנֶּאֱמָן וְהַמָּסוּר, הַמִּלִּין הָרִאשׁוֹנִים שֶׁהוּא מַכְרִיז וְאוֹמֵר בְּקוֹל גָּדוֹל הֵן: "**עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי**" - אֲנִי עֶבֶד שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ! **אֲנִי עֶבֶד שֶׁל הַצַּדִּיק! זֶה הַחַיִּים שֶׁלִּי! אֲנִי לֹא מִתְבַּיֵּשׁ לוֹמַר אֶת זֶה!**[א]

וְהִלְבִּישׁ מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א הָעִנְיָן בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים בְּעִנְיַן יְרִידַת גְּשָׁמִים בֶּחָג הַסֻּכּוֹת - 'מָשָׁל **לְעֶבֶד שֶׁבָּא לִמְזֹג כּוֹס לְרַבּוֹ וְשָׁפַךְ לוֹ רַבּוֹ קִתּוֹן עַל פָּנָיו**; עָנָה וְאָמַר מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א בְּמֶתֶק-לְשׁוֹנוֹ: מַה עוֹשֶׂה תַּלְמִיד-אֱמִתִּי שֶׁהוּא עֶבֶד-נֶאֱמָן לְרַבּוֹ? הָרַבִּי שׁוֹפֵךְ לוֹ קִתּוֹן עַל פָּנָיו - וּמַה הוּא עוֹשֶׂה? **הוּא לוֹקֵחַ מַגֶּבֶת, מְנַגֵּב אֶת פָּנָיו מִמֵּי-הַקִּתּוֹן, וְעוֹנֶה וְאוֹמֵר לְרַבּוֹ: "כֵּן, רַבִּי, מַה עָכְשָׁו אַתֶּם רוֹצִים שֶׁאֶעֱשֶׂה בִּשְׁבִילְכֶם?"... - זֶה נִקְרָא תַּלְמִיד-אֱמִתִּי! זֶה נִקְרָא בִּטּוּל-אֱמֶת לְהָרַב!**

וְהִמְתִּיק מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א וְאָמַר שֶׁעַל-כֵּן 'קִתּוֹן' אוֹתִיּוֹת 'תִּקּוּן', שֶׁיֵּדַע וְיִזְכֹּר הַתַּלְמִיד שֶׁכָּל זֶה בָּא לוֹ לְתִקּוּן וְכַפָּרַת עֲוֹונוֹת, וְאִם יַחֲזִיק מַעֲמָד בְּעֵת שֶׁרַבּוֹ מְבַזֶּהוּ - יִזְכֶּה לִדְבָרִים גְּדוֹלִים מְאֹד, רַק לֹא יִבְרַח! וּכְמוֹ שֶׁאָמַר מוֹהַרְנַ״תְ זַ״ל לְאֶחָד מֵאַנְשֵׁי-שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהִתְרַחֵק מֵרַבֵּנוּ - "**גַּם אִם רַבֵּנוּ הָיָה מְגָרֵשׁ אוֹתִי עִם קוֹרָה עָבָה, לֹא הָיִיתִי בּוֹרֵחַ!**"... וְיֵשׁ גִּרְסָה שֶׁהוּא אָמַר: "רַק הָיִיתִי מְנַשֵּׁק אֶת הַקּוֹרָה"...

אַשְׁרֵי הַזּוֹכֶה לְבַטֵּל עַצְמוֹ בֶּאֱמֶת לְרַבּוֹ, וְיִזְכֶּה לְקַבֵּל מִמֶּנּוּ 'מִשְׁפְּטֵי הַנְהָגוֹת יְשָׁרוֹת', וְלַעֲלוֹת מִ'טָּמְאָה' לְ'טָהֳרָה', וַיַּהֲפֹךְ אֶת הָ'אָרוּר' לְ'בָרוּךְ', עַד יִהְיֶה 'דּוֹלֶה וּמַשְׁקֶה מִתּוֹרַת רַבּוֹ לַאֲחֵרִים', שֶׁזֶּה אֲשֶׁר יָחִישׁ אֶת בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ-צִדְקֵנוּ בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ אָמֵן!

***

יוצא לאור לעילוי נשמת הרב החסיד

רבי שלמה ברוך ב״ר אברהם

אשר היה 'דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים'

והאיר את העולם בלימודי הצדיקים

בלב נשמות ישראל קדושים

[א] כָּאן סִיֵּם מוֹ״ר שְׁלִיטָ״א וְאָמַר, שֶׁאָכֵן יֶשְׁנָם מַצָּבִים שֶׁצְּרִיכִים לְהַסְתִּיר אֶת דִּבְרֵי-הַהִתְקָרְבוּת, וּכְגוֹן בִּתְחִלַּת הַהִתְקָרְבוּת - שֶׁלֹּא צְרִיכִים 'לִשְׁבֹּר אֶת הַכֵּלִים' וְשֶׁלֹּא יִהְיֶה אִכְפַּת מִן הַמִּשְׁפָּחָה וְכוּ', רַק יִתְנַהֵג בְּחָכְמָה וּבְשֵׂכֶל נָכוֹן וּבִתְבוּנָה רַבָּה, אַךְ אַחַר שֶׁזָּכָה לְהִתְקָרֵב בֶּאֱמֶת לְרַבּוֹ בְּהִתְקָרְבוּת אֲמִתִּית - אֵין לוֹ מַה לְהִתְבַּיֵּשׁ כְּלָל וּכְלָל, רַק יֹאמַר בְּקוֹל בָּרוּר: "**עֶבֶד אַבְרָהָם אָנֹכִי**" - וַאֲשֶׁרֵי לוֹ לָנֶצַח...